

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

COMMISSIE VAN DESKUNDIGEN JAARVERSLAG 2024

WOORD VOORAF

Volgens artikel 6, §5 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 5 oktober 2007¹ is de commissie van deskundigen verplicht om jaarlijks een activiteitenverslag voor te leggen aan de Vlaamse minister bevoegd voor onderwijs.

In 2024 vonden tien vergaderingen van de commissie van deskundigen plaats. De leden behandelden negen dossiers via de schriftelijke of de elektronische procedure. De reglementaire verplichting (artikel 6, §2 Normenbesluit) om minimaal tweemaandelijks te vergaderen is nageleefd.

In totaal beoordeelde de commissie van deskundigen vierenzeventig dossiers: drieënvijftig reguliere dossiers, achttien capaciteitsdossiers en drie DBFM-dossiers bestaande uit:

- veertien adviesvragen;
- tweeëntwintig aanvragen tot afwijking op de fysische norm;
- achtentwintig aanvragen tot afwijking op de financiële norm;
- achttien capaciteitsdossiers.

Brussel, 1 september 2025

Nadia Bouchirab

Getekend door: Nadia Bouchirab (Signatu
Getekend op: 2025-11-24 14:59:41 +01:0
Reden: Ik keur dit document goed

Bouchirab Nadia Vlaamse
overheid

Secretaris

Kris Van Damme

Getekend door: Van Damme Kris Marcel
Getekend op: 2025-11-21 20:52:28 +01:0
Reden: I approve this document

Van Damme Kris Vlaamse
overheid

Voorzitter

Vorbereiding en eindredactie: Nadia Bouchirab

¹ Besluit van de Vlaamse Regering van 5 oktober 2007 houdende de vaststelling van de regels die de behoefte aan nieuwbouw of uitbreiding bepalen en van de fysische en financiële normen voor de schoolgebouwen, internaten en centra voor leerlingenbegeleiding (hierna afgekort: Normenbesluit)

INHOUDSOPGAVE

WOORD VOORAF.....	1
1. OPRICHTING EN SAMENSTELLING	3
2. BEVOEGDHEID	4
2.1 Reglementaire opdracht.....	4
2.2 Huishoudelijk reglement	6
3. WERKING	7
3.1 Evolutie van de behandelde dossiers	7
3.2 Indeling van de behandelde dossiers per net en per onderwijsniveau	8
3.3 Indeling van de behandelde dossiers volgens de inhoud van het gevraagde advies ..	9
4. BESPREKING BEHANDELDE DOSSIERS OP BASIS VAN DE BEPALINGEN VAN HET NORMENBESLUIT	10
4.1 Afwijkingen op de fysische norm.....	10
4.1.1 Artikel 8, § 2 Normenbesluit.....	10
4.1.2 Artikel 30, § 3 Normenbesluit	15
4.2 Afwijkingen op de financiële norm.....	17
4.2.1 Artikel 33, §1 Normenbesluit	17
4.2.2 Artikel 33, §3 Normenbesluit	25
4.3 Overige diverse technische aspecten met betrekking tot schoolinfrastructuur, niet voorziene gevallen en dossiers waarvoor steeds een advies is vereist	28
4.3.1 Artikel 5, §§ 2-3 Normenbesluit.....	28
4.3.2 Artikel 26 Normenbesluit.....	30
4.3.3 Artikel 28 Normenbesluit.....	30
4.3.4 Artikel 29 Normenbesluit.....	32
4.4 Capaciteitsproblematiek	34
5. EVOLUTIE VAN DE FINANCIËLE NORMEN	40
6. VERGADERINGEN VAN DE COMMISSIE VAN DESKUNDIGEN	41

1. OPRICHTING EN SAMENSTELLING

De commissie van deskundigen is opgericht in naleving van artikel 6, §1 Normenbesluit.

De samenstelling van de commissie bestond in 2024 uit:

- a. vertegenwoordigers van het gesubsidieerd vrij onderwijs**
 - Dirk Vanstappen
 - Katrien De Veuster
- b. vertegenwoordigers van het officieel onderwijs**
 - Geert Gabriëls
 - Hilde Boel
- c. vertegenwoordigers van de diensten of instellingen van de Vlaamse Gemeenschap**
 - Kris Van Damme
 - Heleen Eskens
 - Peggy De Kimpe
 - Marieke Fortuin
- d. Onderwijsinspectie**
 - Elly De Keyser

Nadia Bouchirab verzorgde het secretariaat van de commissie van deskundigen.

De huidige samenstelling van de commissie voldoet aan het decreet van 15 juli 1997 houdende de invoering van een meer evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in adviesorganen.

2. BEVOEGDHEID

2.1 Reglementaire opdracht

Artikel 6 Normenbesluit omschrijft de opdracht van de commissie van deskundigen:

Art. 6. §1. Er wordt een commissie van deskundigen opgericht, hierna genoemd "de commissie". Haar leden worden benoemd door de Vlaamse minister, bevoegd voor onderwijs.

De commissie bestaat uit:

- a) vier leden die de onderwijsnetten vertegenwoordigen: namelijk twee leden voor het officieel onderwijs en twee leden voor het gesubsidieerd vrij onderwijs; binnen het officieel onderwijs vertegenwoordigt één lid het Gemeenschapsonderwijs en één lid het gesubsidieerd officieel onderwijs;*
- b) drie leden, ambtenaren van de diensten of instellingen van de Vlaamse Gemeenschap ervaren op het gebied van scholenbouw;*
- c) een lid van de onderwijsinspectie.*

De voorzitter wordt aangeduid onder de in b) bedoelde leden.

Voor elk werkend lid is er een plaatsvervanger die wordt aangeduid door het werkend lid. Het secretariaat wordt waargenomen door een ambtenaar van de diensten of instellingen van de Vlaamse Gemeenschap.

De vertegenwoordiger van het Gemeenschapsonderwijs wordt voorgedragen door de Raad van het Gemeenschapsonderwijs. De vertegenwoordigers van het gesubsidieerd onderwijs worden voorgedragen door de representatieve organisaties van inrichtende machten van het gesubsidieerd onderwijs.

De reglementering betreffende reis- en verblijfskosten zoals die geldt voor het personeel van de diensten en instellingen van de Vlaamse Regering is van overeenkomstige toepassing op de leden van de commissie die geen personeelslid zijn van deze diensten of instellingen.

De commissie stelt haar huishoudelijk reglement op, dat aan de Vlaamse minister, bevoegd voor onderwijs, ter goedkeuring wordt voorgelegd.

§2. De commissie vergadert ten minste éénmaal om de twee maanden en verleent op vraag van de Raad voor het Gemeenschapsonderwijs en van AGION advies over:

- a) de afwijkingen op de bepalingen van dit besluit;*
- b) alle in dit besluit niet voorziene gevallen en overige diverse technische aspecten met betrekking tot schoolinfrastructuur.*

§3. Het Gemeenschapsonderwijs en AGION kunnen over de in § 2 bedoelde vragen slechts beslissen na unaniem advies van de commissie.

Wordt deze unanimiteit tijdens een eerste vergadering niet bereikt, dan wordt dit advies uitgesteld tot een volgende vergadering.

De beslissing wordt op de tweede vergadering genomen met een meerderheid van twee derde van de aanwezige leden. Onthoudingen zijn niet toegelaten.

§4. De commissie kan op eigen initiatief of op vraag van de Vlaamse minister, bevoegd voor onderwijs, een evaluatie, advies of voorstel uitbrengen met betrekking tot de toepassing van dit besluit.

§5. De commissie brengt ieder jaar verslag uit bij de Vlaamse minister, bevoegd voor onderwijs. De besturen van het Gemeenschapsonderwijs en AGION zijn verplicht haar alle nodige hulp te verlenen voor de nauwgezette vervulling van haar opdracht.

Centrumschool De Knipoog Tollembeek © Sepp van Dun

2.2 Huishoudelijk reglement

De commissie van deskundigen keurde het huishoudelijk reglement, opgesteld in uitvoering van artikel 6, §1 Normenbesluit, goed op 16 februari 2009. De Vlaamse minister van onderwijs bekrachtigde dit reglement op 6 maart 2009.

Huishoudelijk reglement van de commissie van deskundigen

- Artikel 1. De voorzitter legt de agenda en de datum van de vergadering vast. De uitnodigingen en de vereiste documenten zullen uiterlijk vijf werkdagen voor de vergadering aan de leden worden bezorgd. De vereiste documenten zullen uiterlijk acht werkdagen voor de vergadering aan het secretariaat worden bezorgd.*
- Artikel 2. De onderscheiden administraties dienen hun dossiers in 10 (tien) exemplaren in.*
- Artikel 3. In afwijking op artikel 1 kunnen dossiers bij hoogdringendheid worden ingediend na het verstrijken van de in artikel 1 vermelde termijn en uiterlijk tot op de vergadering zelf. De hoogdringendheid moet omstandig worden gemotiveerd. Deze dossiers kunnen slechts worden behandeld wanneer alle leden het hiermee eens zijn.*
- Artikel 4. Derden kunnen als technicus worden toegelaten tot de vergadering. Zij geven op vraag van de voorzitter of één van de leden toelichting bij een bepaald dossier. Zij mogen niet deelnemen aan de beraadslaging.*
- Artikel 5. Bij afwezigheid van de voorzitter wordt de vergadering geleid door de dienstdoende voorzitter. Indien deze ook afwezig is, zal de oudste van de aanwezige leden die taak op zich nemen.*
- Artikel 6. Het secretariaat wordt waargenomen door een ambtenaar van de diensten of instellingen van de Vlaamse Gemeenschap.*
- Artikel 7. Dit huishoudelijk reglement wordt voorgelegd aan de Vlaamse minister, bevoegd voor onderwijs.*

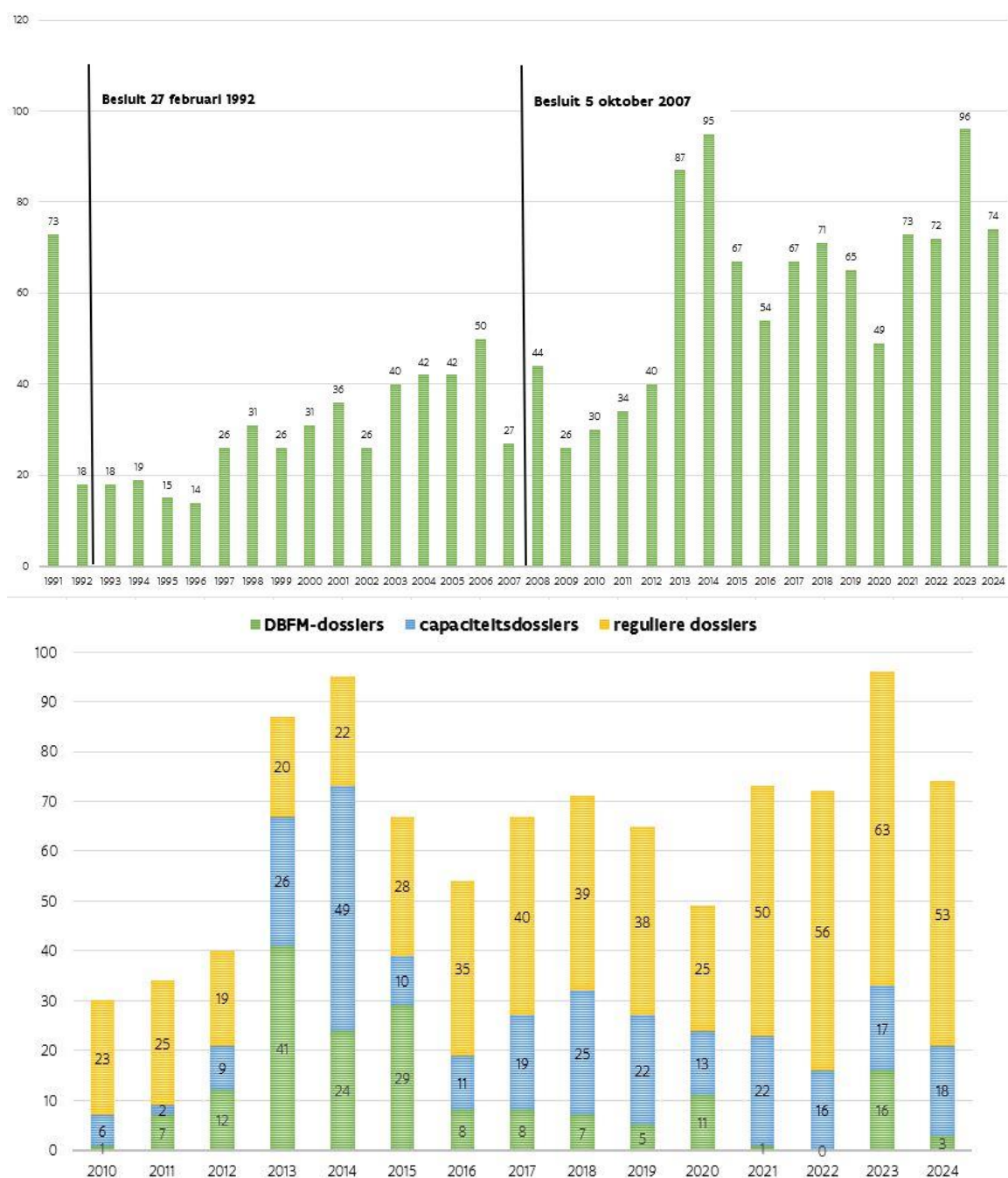
3. WERKING

3.1 Evolutie van de behandelde dossiers

De commissie van deskundigen vergaderde in 2024 tien keer. In totaal beoordeelde de commissie van deskundigen vierenzeventig dossiers: drieënvijftig reguliere dossiers, achttien capaciteitsdossiers en drie DBFM-dossiers.

De onderstaande tabellen geven respectievelijk een overzicht van de evolutie van het aantal behandelde dossiers sinds 1991 en van de evolutie van de verdeling DBFM-, capaciteits- en reguliere dossiers sinds 2010.

EVOLUTIE AANTAL BEHANDELDE DOSSIERS

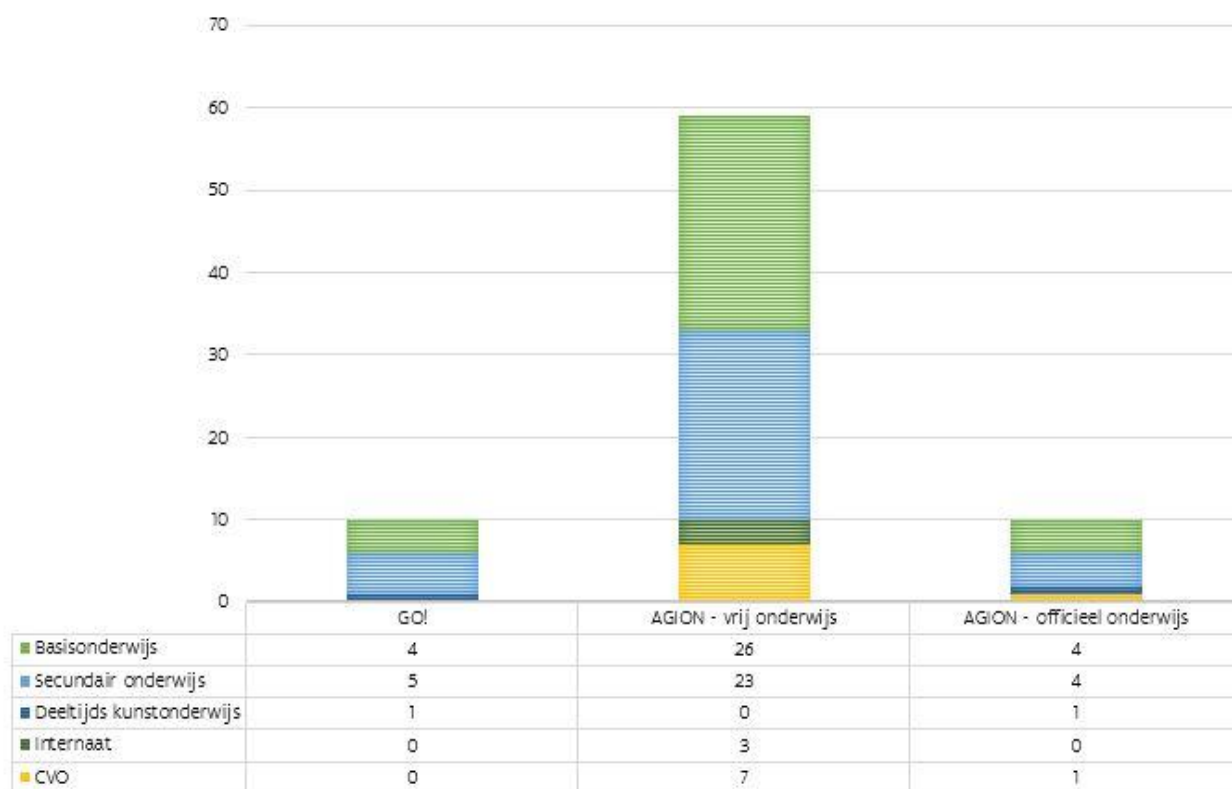
3.2 Indeling van de behandelde dossiers per net en per onderwijsniveau

De commissie van deskundigen behandelde in 2024 tien dossiers van toepassing op meerdere onderwijsinstellingen en/of meer dan één onderwijsniveau. Twee van deze dossiers betreffen DBFM-materie.

- vijf dossiers voor het gesubsidieerd vrij onderwijs
 - twee dossiers van toepassing op twee scholen secundair onderwijs
 - twee dossiers van toepassing op een school voor basisonderwijs en een school voor secundair onderwijs
 - één dossier van toepassing op drie onderwijsinternaten voor secundair onderwijs
- twee dossiers voor gesubsidieerd officieel onderwijs
 - één dossier van toepassing op een school voor basisonderwijs en een school voor secundair onderwijs
 - één dossier van toepassing op twee scholen voor deeltijds kunstonderwijs
- drie dossiers voor het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
 - één dossier van toepassing op twee scholen voor deeltijds kunstonderwijs
 - twee dossiers van toepassing op drie scholen voor basisonderwijs en een school voor secundair onderwijs²

De onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal behandelde dossiers per net en per onderwijsniveau. De dossiers van toepassing op meerdere onderwijsniveaus zijn hierin voor ieder van die niveaus opgenomen.

AANTAL DOSSIERS PER NET EN PER ONDERWIJSNIVEAU

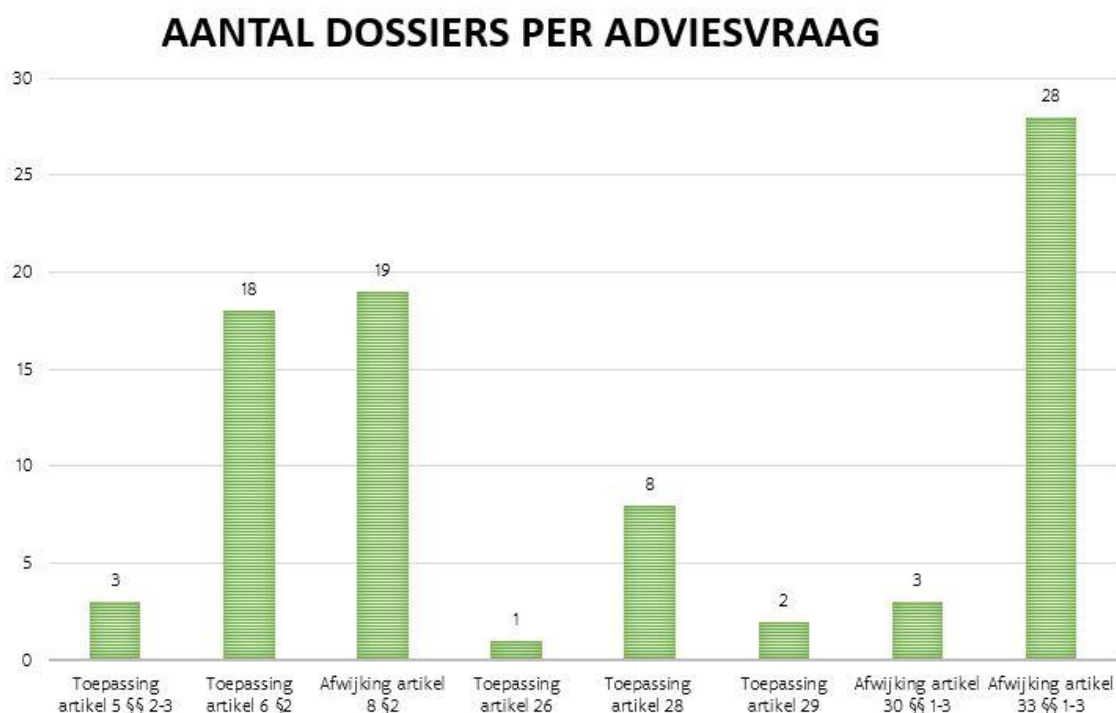
² Het betreft eenzelfde dossier dat tweemaal aan de commissie van deskundigen is voorgelegd.

3.3 Indeling van de behandelde dossiers volgens de inhoud van het gevraagde advies

De commissie van deskundigen behandelde in 2024 elf dossiers met een meervoudige adviesvraag:

- zeven dossiers voor het gesubsidieerd vrij onderwijs
 - één dossier met een adviesvraag voor een afwijking op artikel 8, §2 en op artikel 33, §1 Normenbesluit
 - één dossier met een adviesvraag voor een afwijking op artikel 8, §2 en een toepassing van artikel 5, §3 Normenbesluit
 - één dossier met een adviesvraag voor een afwijking op artikel 8, §2 en een toepassing van artikel 28 Normenbesluit
 - één dossier met een adviesvraag voor een afwijking op artikel 8, §2 en een capaciteitsdossier basisonderwijs
 - twee dossiers met een adviesvraag voor een afwijking op artikel 33, §1 en op artikel 33, §3 Normenbesluit
 - één dossier met een adviesvraag voor een capaciteitsdossier basisonderwijs en een capaciteitsdossier secundair onderwijs
- één dossier voor het gesubsidieerd officieel onderwijs met een adviesvraag voor een capaciteitsdossier basisonderwijs en een capaciteitsdossier secundair onderwijs
- drie dossiers voor het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
 - één dossier met een adviesvraag voor een afwijking op artikel 33, §1 en een toepassing van artikel 29 Normenbesluit
 - één dossier met een adviesvraag voor een afwijking op artikel 33, §1, een capaciteitsdossier basisonderwijs en een capaciteitsdossier secundair onderwijs
 - één dossier met een adviesvraag voor een capaciteitsdossier basisonderwijs en een capaciteitsdossier secundair onderwijs

De onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal dossiers naar de inhoud van het gevraagde advies. De dossiers met meervoudige adviesvragen zijn hierin voor iedere afzonderlijke adviesvraag opgenomen.

4. BESPREKING BEHANDELDE DOSSIERS OP BASIS VAN DE BEPALINGEN VAN HET NORMENBESLUIT

4.1 Afwijkingen op de fysieke norm

4.1.1 Artikel 8, § 2 Normenbesluit

Artikel 8, §2 Normenbesluit stipuleert dat *“de fysieke normen van toepassing zijn op de aankoop van gebouwen, op gehele of gedeeltelijke nieuwbouw en op verbouwingswerken”*.

De commissie van deskundigen behandelde in 2024 negentien dossiers met een vraag om afwijking van dit artikel, waarvan drie dossiers via de elektronische procedure in MS Teams en één dossier via de schriftelijke procedure. Vier van deze negentien dossiers omvatten een meervoudige adviesvraag. De commissie beoordeelde de dossiers als volgt:

- vijftien dossiers kregen een gunstig advies
- één dossier kreeg een gedeeltelijk gunstig advies
- één dossier kreeg een tweeledig advies met zowel een gunstig als een ongunstig gedeelte
- twee dossiers kregen nog geen advies en werden uitgesteld naar een volgende vergadering

1. Vrije Basisschool Sint Antonius – Ronse (1562/AGION/24/257)

Dit dossier heeft een meervoudige adviesvraag: een afwijking op artikel 8, §2 en op artikel 33, §1 Normenbesluit.³

De commissie van deskundigen verleende op 23 januari 2024 een ongunstig advies voor de fysieke normoverschrijdingen lokalen onderwijs/diensten van respectievelijk 94 m² en 210 m² in twee van de drie aanvragen. Deze overschrijdingen zijn onvoldoende gemotiveerd.

Wat de overschrijdingen van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten van respectievelijk 175,42 euro/m², 172,17 euro/m² en 36,02 euro/m² betreft, verleende de commissie van deskundigen op 23 januari 2024 een gunstig advies voor alle drie de aanvragen. De commissie houdt voor deze financiële normoverschrijdingen rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- speciale funderingstechnieken (paalfundering);
- personenlift (wetgeving toegankelijkheid);
- meerkosten gevelbehoud (eis Onroerend Erfgoed).

2. ASO Spijker – Hoogstraten (1566/AGION/24/258)

De commissie van deskundigen verleende op 20 februari 2024 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de fysieke norm lokalen onderwijs/diensten (203 m²) in het dossier.

De commissie houdt rekening met de argumentatie dat de bruto-netto verhouding van enkele bestaande schoolgebouwen (1,43 – 1,52 – 1,54 – 1,57 – 1,59 – 2,01) hoog ligt en dat het project de fysieke normen respecteert na de verrekening naar de gebruikelijke coëfficiënt van 1,40.

³ Zie dossierbespreking op p. 17

3. Vrije Basisschool Steinerschool Sint-Amelbergaschool – Temse (1569/AGION/24/258)

Dit dossier is hetzelfde dossier als dossier 1529/AGION/23/254.⁴

De commissie van deskundigen besprak het dossier al een eerste keer op de vergadering van 14 november 2023 en stelde het uit. De leden verzochten om ook aanvraag 2 bij het dossier te betrekken om een completer beeld te schetsen van het totaalproject. De inrichtende macht bezorgde de gevraagde informatie.

De commissie van deskundigen verleende op 20 februari 2024 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de fysische norm lokalen onderwijs/diensten (424 m²) in het dossier.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- het dossier omvat alleen noodzakelijke renovatiewerken;
- er is geen uitbreiding van het schoolpatrimonium.

4. Groenendaal 1 | Vrije Lagere Scholen – Merksem (1570/AGION/24/258)

Dit dossier is van toepassing op meerdere onderwijsinstellingen en -niveaus en heeft een meervoudige adviesvraag: een afwijking op artikel 5, §2 en op artikel 8, §2 Normenbesluit.⁵

De commissie van deskundigen verleende op 20 februari 2024 een gunstig advies voor de toepassing van artikel 5, §3 van het normenbesluit en zijn akkoord met het samenvoegen van de leerlingenaantallen (tellingsdatum 1 februari 2022) van alle vestigingsplaatsen voor de fysische normberekening. Ook voor de volledige overschrijding van de fysische norm lokalen lichamelijke opvoeding (26 m²) geldt een gunstig advies.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- het dossier omvat alleen noodzakelijke renovatiewerken;
- er is geen uitbreiding van het schoolpatrimonium.

5. Sint-Catharinacollege 1 – Geraardsbergen (1585/AGION/24/261)

De commissie van deskundigen verleende op 21 mei 2024 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de fysische norm lokalen onderwijs/diensten (67 m²) in het dossier.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- het dossier omvat alleen noodzakelijke renovatiewerken;
- er is geen uitbreiding van het schoolpatrimonium.

6. Vrije Basisschool De Wegelink – Anzegem (1586/AGION/24/261)

De commissie van deskundigen verleende op 21 mei 2024 een gedeeltelijk gunstig advies voor de overschrijding van de fysische norm lokalen onderwijs/diensten (72 m²). Er rest een fysische normoverschrijding lokalen onderwijs/diensten van 56 m² in het dossier.

De commissie houdt rekening met de argumentatie dat de bruto-netto verhouding van het aan te kopen gebouw (1,48) hoog ligt en gaat akkoord met de verrekening naar de gebruikelijke coëfficiënt van 1,40.

⁴ Zie jaarverslag commissie van deskundigen 2023, p. 12.

⁵ Zie dossierbespreking op p. 28.

7. Vrije Basisschool OLVA Steenbrugge – Assebroek (1589/AGION/24/262)

De commissie van deskundigen verleende op 18 juni 2024 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de fysische norm lokalen onderwijs/diensten (383 m²) in het dossier.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- het dossier omvat alleen noodzakelijke renovatiewerken;
- er is geen uitbreiding van het schoolpatrimonium;
- de kostprijs/m² van de werken bedraagt 255,08 euro.

8. Meisjesinternaat Bethanië – Loppem (1596/AGION/24/262)

De commissie van deskundigen verleende op 18 juni 2024 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de fysische norm lokalen onderwijs/diensten (224 m²) in het dossier.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- het dossier omvat alleen noodzakelijke renovatiewerken;
- er is geen uitbreiding van het schoolpatrimonium;
- de kostprijs/m² van de werken bedraagt 638,24 euro.

9. Vrije Basisschool voor Buitengewoon Onderwijs KBO Kameleon/Cocon – Ronse (1598/AGION/24/262)

Dit dossier heeft een meervoudige adviesvraag: een afwijking op artikel 8, §2 Normenbesluit en capaciteitsdossier buitengewoon basisonderwijs.⁶

De commissie van deskundigen verleende op 18 juni 2024 een gunstig advies – gelet op het akkoord van de lokale taskforce Ronse voor dit capaciteitsproject – voor de toepassing van het geprognoseerde leerlingenaantal (64) om de fysische normen te bepalen.

De commissie zal opnieuw over het dossier oordelen nadat het gebouw in gebruik is genomen, zodat zij de beoogde oppervlakte in haar totaliteit kan beoordelen en verantwoorden volgens de fysische normen.

Daarnaast verleende de commissie van deskundigen op 18 juni 2024 eveneens een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de fysische norm lokalen onderwijs/diensten en van de lokalen lichamelijke opvoeding.

De commissie houdt rekening met de argumentatie dat de bruto-netto verhouding van het bestaande schoolgebouw (1,78) hoog ligt en dat het project de fysische normen respecteert na de verrekening naar de gebruikelijke coëfficiënt van 1,40.

10. Vrije Basisschool voor Buitengewoon Onderwijs Sint-Idesbald – Roeselare (1599/AGION/24/262)

De commissie van deskundigen verleende op 18 juni 2024 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de fysische norm lokalen onderwijs/diensten (985 m²) in het dossier.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- het dossier omvat alleen noodzakelijke werken in functie van energiebesparende maatregelen;

⁶ Zie dossierbespreking op p. 35.

- er is geen uitbreiding van het schoolpatrimonium;
- de kostprijs/m² van de werken bedraagt 124,60 euro.

11. Vrije Lagere School voor Buitengewoon Onderwijs De Zonnewijzer – Zele (1602/AGION/24/263)

De commissie van deskundigen verleende op 17 september 2024 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de fysische norm lokalen onderwijs/diensten (431 m²) in het dossier.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- het dossier omvat alleen noodzakelijke renovatiewerken;
- er is geen uitbreiding van het schoolpatrimonium;
- de kostprijs/m² van de werken bedraagt 1 255,78 euro.

12. Vrije Kleuterschool 't Kersenpitje – Lievegem (1603/AGION/24/263)

De commissie van deskundigen verleende op 17 september 2024 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de fysische norm lokalen onderwijs/diensten (68 m²) in het dossier.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- het dossier omvat alleen noodzakelijke werken in functie van energiebesparende maatregelen;
- er is geen uitbreiding van het schoolpatrimonium;
- de kostprijs/m² van de werken is beperkt en bedraagt 530,15 euro.

13. Vrije Basisschool Arkorum 16 De Verrekijker – Rumbeke (1611/AGION/24/263)

Dit dossier is hetzelfde dossier als dossier 1633/AGION/24/266.⁷

De commissie van deskundigen verleende op 17 september 2024 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de fysische norm lokalen onderwijs/diensten (246 m²) in het dossier.

De commissie houdt rekening met de argumentatie dat de bruto-netto verhouding van enkele bestaande schoolgebouwen (1,56 – 1,53 – 1,51) hoog ligt en dat het project de fysische normen respecteert na de verrekening naar de gebruikelijke coëfficiënt van 1,40.

14. Bisschoppelijk College der Onbevleete Ontvangenis – Veurne (1615/AGION/24/264)

De commissie van deskundigen verleende op 15 oktober 2024 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de fysische norm lokalen lichamelijke opvoeding (131 m²) in het dossier.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- het dossier omvat alleen noodzakelijke werken in functie van energiebesparende maatregelen;
- er is geen uitbreiding van het schoolpatrimonium;
- de kostprijs/m² van de werken is beperkt en bedraagt 277,00 euro.

⁷ Zie dossierbespreking op p. 14.

15. CVO Hoger Instituut van de Kempen (HIK) – Mol (1617/AGION/24/264)

Dit dossier heeft een meervoudige adviesvraag: een afwijking op artikel 8, §2 en toepassing van artikel 28 Normenbesluit.⁸

De commissie van deskundigen verleende op 15 oktober 2024 een gunstig advies voor de toepassing van artikel 28 van het normenbesluit en voor de volledige overschrijding van de fysische norm lokalen onderwijs/diensten, berekend naar analogie met een instelling van het voltijds secundair leerplichtonderwijs (164 m²) in het dossier.

De commissie houdt rekening met de argumentatie dat de bruto-netto verhouding van het bestaande schoolgebouw (1,59) hoog ligt en dat het project de fysische norm, berekend naar analogie met een instelling van het voltijds secundair leerplichtonderwijs, respecteert na de verrekening naar de gebruikelijke coëfficiënt van 1,40.

16. Sint-Jozefscollege Turnhout | Sint-Jozefscollege Turnhout 1 – Turnhout (1619/AGION/24/264)

Dit dossier is van toepassing op meerdere onderwijsinstellingen.

De commissie van deskundigen verleende op 15 oktober 2024 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de fysische norm lokalen onderwijs/diensten (1 280 m²) in het dossier.

De commissie houdt rekening met de argumentatie dat de bruto-netto verhouding van het bestaande schoolgebouw (1,63) hoog ligt en dat het project de fysische normen respecteert na de verrekening naar de gebruikelijke coëfficiënt van 1,40.

17. GO! Basisschool De Reinpad-Gelieren – Genk (1621/GO!/24/264)

De commissie van deskundigen verleende op 15 oktober 2024 geen advies en stelt het dossier uit. De leden verzoeken de administratie om bijkomende informatie op te vragen met betrekking tot de tellingsdatum en de ondergrondse ruimten van het schoolgebouw alvorens een advies uit te brengen.

Het dossier wordt uitgesteld en wordt opnieuw geagendeerd op een volgende vergadering van zodra de bijkomende informatie beschikbaar is.

18. Vrije Basisschool De Groeituin – Keerbergen (1628/AGION/24/265)

De commissie van deskundigen verleende op 12 november 2024 geen advies en stelt het dossier uit. Katholiek Onderwijs Vlaanderen zal het dossier herwerken en aanvullen met extra elementen.

Het dossier wordt uitgesteld en wordt opnieuw geagendeerd op een volgende vergadering van zodra de bijkomende informatie beschikbaar is.

19. Vrije Basisschool Arkorum 16 De Verrekijker – Rumbeke (1633/AGION/24/266)

Dit dossier is hetzelfde dossier als dossier 1611/AGION/24/263.⁹

De commissie van deskundigen besprak dit dossier al een eerste keer op de vergadering van 17 september 2024 en verleende een gunstig advies voor een fysische normoverschrijding lokalen onderwijs/diensten (246 m²).

⁸ Zie dossierbespreking op p. 31.

⁹ Zie dossierbespreking op p. 13.

Bij de verdere behandeling van het dossier bemerkte AGION dat de oppervlakte van de fietsenstalling initieel bij de genormeerde omgevingswerken werd gerekend. Dit is binnen een aankoopdossier echter niet mogelijk, aangezien bij zulke dossiers het volledige bouwprogramma onder lokalen onderwijs/diensten en/of lokalen lichamelijke opvoeding moet vallen. Het resulteert in een bijkomende overschrijding van de fysische norm lokalen onderwijs/diensten van 71 m².

De commissie van deskundigen verleende op 10 december 2024 een gunstig advies voor de volledige bijkomende overschrijding van de fysische norm lokalen onderwijs/diensten (71 m²) in het dossier.

De commissie houdt rekening met de argumentatie dat de bruto-netto verhouding van enkele bestaande schoolgebouwen (1,56 – 1,53 – 1,51) hoog ligt en dat het project de fysische normen respecteert na de verrekening naar de gebruikelijke coëfficiënt van 1,40.

4.1.2 Artikel 30, § 3 Normenbesluit

Artikel 30 Normenbesluit stelt de fysische normen van omgevingswerken vast voor:

§1. parkeer- en manoeuvreerruimte;

§2. stalplaatsen van fietsen en bromfietsen;

§3. open en overdekte speelplaats.

De commissie van deskundigen behandelde in 2024 drie dossiers met een vraag om afwijking van dit artikel. De commissie beoordeelde deze dossiers als volgt:

- één dossier kreeg gedeeltelijk gunstig advies
- twee dossiers kregen nog geen advies en werden uitgesteld naar een volgende vergadering

1. Vrije Basisschool Voor Buitengewoon Onderwijs De Brug – Beverlo (1572/AGION/24/259)

Dit dossier is hetzelfde dossier als dossiers 1306/AGION/21/222 en 1581/AGION/24/260.¹⁰

De commissie van deskundigen besprak dit dossier al een eerste keer op de vergadering van 2 maart 2021 en stelde het uit. De leden verzochten de administratie om bijkomende informatie op te vragen om een completer beeld te schetsen van de concrete projectinhoud en alle gebouwen van de betrokken vestigingsplaatsen.

De commissie van deskundigen verleende op 19 maart 2024 geen advies en stelt het dossier opnieuw uit. De leden verzoeken om bijkomende informatie over de verhuisbeweging (oprichting nieuwe vestigingsplaats): de administratie moet de oppervlaktes van de drie vestigingsplaatsen aftoetsen aan de fysische normen die gelden na deze verhuisbeweging.

De commissie van deskundigen verzoekt om deze oefening uit te voeren op basis van de beschikbare informatie en agendeert het dossier opnieuw op een volgende vergadering.

2. Vrije Basisschool Voor Buitengewoon Onderwijs De Brug – Beverlo (1581/AGION/24/260)

Dit dossier is hetzelfde dossier als dossiers 1306/AGION/21/222 en 1572/AGION/24/259.¹¹

De commissie van deskundigen besprak dit dossier al op de vergaderingen van 2 maart 2021 en 12 maart 2024 en stelde het tweemaal uit. De leden verzochten de administratie om bijkomende

¹⁰ Zie jaarverslag CVD 2021 en dossierbespreking op p. 15-16.

¹¹ Zie jaarverslag CVD 2021 en dossierbespreking op p. 15.

informatie en om de oppervlaktes van de drie betrokken vestigingsplaatsen af te toetsen aan de fysische normen die gelden na de verhuisbeweging.

De commissie van deskundigen verleende op 16 april 2024 een gedeeltelijk gunstig advies voor de fysische normoverschrijding open speelplaats. De leden geven goedkeuring om voor de fysische normbepaling van de open speelplaats (1 140 m²) rekening te houden met de huidige situatie en de oprichting van de nieuwe vestigingsplaats (met reeds ingeschreven leerlingen en reëel uitgevoerde werken). Zij stellen eveneens vast dat de fysische norm lokalen onderwijs/diensten van de twee oorspronkelijke vestigingsplaatsen gerespecteerd blijft, ook na de verhuisbeweging.

Er rest een overschrijding van de fysische norm open speelplaats van 24 m². De commissie van deskundigen meent dat de inrichtende macht de noodzakelijkheid van extra oppervlakte voor de buitenruimte op onvoldoende wijze bewijst.

3. Gemeentelijke Basisschool voor Buitengewoon Onderwijs De Zon – Ingelmunster (1590/AGION/24/262)

De commissie van deskundigen verleende op 18 juni 2024 geen advies en stelt het dossier uit. De leden verzoeken de administratie om bijkomende informatie op te vragen alvorens een advies uit te brengen:

- is de oppervlakte van de overdekte speelplaats (65m²), aanpalend aan het gebouw, vrij toegankelijk?
- kunnen de leerlingen gebruik maken van deze oppervlakte?
- gelieve een plan met maataanduiding van de luifel voor de kinderopvang te bezorgen.

Het dossier wordt uitgesteld en wordt opnieuw geagendeerd op een volgende vergadering van zodra de bijkomende informatie beschikbaar is.

Basisschool Lucerna Anderlecht © Sepp van Dun

4.2 Afwijkingen op de financiële norm

4.2.1 Artikel 33, §1 Normenbesluit

Artikel 33, §1 Normenbesluit schrijft voor dat *‘Voor alle nieuwbouw, die onder toepassing valt van het decreet van 22 december 2006 houdende eisen en handhavingsmaatregelen op het vlak van energieprestaties en het binnenklimaat van gebouwen en tot invoering van een energieprestatiecertificaat en tot wijziging van artikel 22 van het REG-decreet, de kostprijs maximaal 1200 euro per vierkante meter bruto-oppervlakte mag bedragen, zoals bepaald in titel II.’*

De commissie van deskundigen behandelde in 2024 eenentwintig dossiers met een vraag om afwijking van dit artikel, waarvan twee dossiers via de elektronische procedure in MS Teams. Vijf van deze eenentwintig dossiers omvatten een meervoudige adviesvraag.

De commissie beoordeelde de dossiers als volgt:

- tien dossiers kregen een gunstig advies
- zeven dossiers kregen een gedeeltelijk gunstig advies
- drie dossiers kregen een tweeledig advies
 - één dossier met zowel een gunstig als gedeeltelijk gunstig gedeelte
 - één dossier met zowel een gunstig als een uitgesteld gedeelte
 - één dossier met zowel een gunstig als een ongunstig gedeelte
- één dossier kreeg nog geen advies en werd uitgesteld naar een volgende vergadering

De commissie stelt vast dat het alsmaar moeilijker wordt om een project te realiseren binnen de financiële norm. Een discussie ten gronde dringt zich op over een structurele verhoging van de financiële norm.

1. Vrije Basisschool Sint Antonius – Ronse (1562/AGION/24/257)

Dit dossier heeft een meervoudige adviesvraag: een afwijking op artikel 8, §2 en op artikel 33, §1 Normenbesluit.¹²

De commissie van deskundigen verleende op 23 januari 2024 een ongunstig advies voor de fysische normoverschrijdingen lokalen onderwijs/diensten van respectievelijk 94 m² en 210 m² in twee van de drie aanvragen. Deze overschrijdingen zijn onvoldoende gemotiveerd.

Wat de overschrijdingen van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten van respectievelijk 175,42 euro/m², 172,17 euro/m² en 36,02 euro/m² betreft, verleende de commissie van deskundigen op 23 januari 2024 een gunstig advies voor alle drie de aanvragen. De commissie houdt voor deze financiële normoverschrijdingen rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- speciale funderingstechnieken (paalfundering);
- personenlift (wetgeving toegankelijkheid);
- meerkosten gevelbehoud (eis Onroerend Erfgoed).

2. Internaat Hotelschool Ter Duinen | Internaat Kijkuit | Internaat De Mijn – Koksijde (1565/AGION/24/258)

De commissie van deskundigen verleende op 20 februari 2024 een gedeeltelijk gunstig advies voor de financiële normoverschrijdingen nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten voor alle drie de aanvragen in het dossier. Er resten in alle aanvragen overschrijdingen van de financiële norm

¹² Zie dossierbespreking op p. 10.

nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten. De administratie zal op een later moment de exacte bedragen van deze resterende overschrijdingen bepalen.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- moeilijke werfinrichting;
- rioleringswerken buiten het gebouw;
- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF).

De meerkosten met betrekking tot de koppelingen van het nieuwbouwgedeelte aan het bestaande gebouw en de bestaande technische ruimte evenals de vormgeving van de gebouwgevel- en structuur worden niet beschouwd als uitzonderlijke meerkost. Deze kosten zijn louter het gevolg van de ontwerpkeuze binnen het dossier.

3. Vrije Basisschool Onze-Lieve-Vrouw Jezus-Eik – Overijse (1567/AGION/24/258)

Dit dossier is hetzelfde dossier als dossier 1587/AGION/24/261.¹³

De commissie van deskundigen verleende op 20 februari 2024 geen advies. Op verzoek van Katholiek Onderwijs Vlaanderen wordt het dossier terug getrokken. Na herwerking zal het een tweede keer worden voorgelegd op een volgende vergadering.

4. Vrije School Ruien – Kluisbergen (1573/AGION/24/259)

De commissie van deskundigen verleende op 19 maart 2024 een gedeeltelijk gunstig advies voor de overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten en van de financiële norm nieuwbouw lokalen lichamelijke opvoeding.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- speciale funderingstechnieken;
- regenwaterrecuperatie (nieuwe normering);
- akoestiek (nieuwe normering).

Er resten overschrijdingen van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten van 91,83 euro/m² of een niet-subsidiabele kostprijs van 26 632,81 euro en van de financiële norm nieuwbouw lokalen lichamelijke opvoeding van 223,68 euro/m² of een niet subsidiabele kostprijs van 33 551,07 euro.

5. Immaculata Maria Instituut – Roosdaal (1575/AGION/24/259)

Dit dossier vormt een tweeluik met dossier 1576/AGION/24/259.

De commissie van deskundigen verleende op 19 maart 2024 een gedeeltelijk gunstig advies voor de financiële normoverschrijding nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- personenlift (wetgeving toegankelijkheid);
- akoestiek (nieuwe normering);

¹³ Zie dossierbespreking op p. 19.

- regenwaterrecuperatie (nieuwe normering);
- passerelles (kosten eigen aan het gebouw).

Er rest een overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten van 1 160,03 euro/m² of een niet-subsidiabele kostprijs van 281 887,45 euro.

6. Immaculata Maria Instituut – Roosdaal (1576/AGION/24/259)

Dit dossier vormt een tweeluik met dossier 1575/AGION/24/259.

De commissie van deskundigen verleende op 19 maart 2024 een gedeeltelijk gunstig advies voor de financiële normoverschrijding nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- personenlift (wetgeving toegankelijkheid);
- akoestiek (nieuwe normering);
- passerelles (kosten eigen aan het gebouw).

Er rest een overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten van 121,69 euro/m² of een niet-subsidiabele kostprijs van 26 041,66 euro.

7. GO! Muziekacademie Etterbeek | GO! RHoK Academie Beeldende en Audiovisuele Kunsten – Etterbeek (1578/GO!/24/259)

Dit dossier is van toepassing op meerdere onderwijsinstellingen en heeft een meervoudige adviesvraag: een toepassing van artikel 29 en een afwijking op artikel 33, §1 Normenbesluit.¹⁴

De commissie van deskundigen verleende op 19 maart 2024 een gunstig advies voor de toepassing van artikel 29, §3 van het normenbesluit voor het nieuwbouwproject met een bruto-oppervlakte van 1 723 m². De commissie stelt vast dat de in aanmerking te nemen oppervlakte lager ligt dan de fysische norm.

De commissie verleende eveneens een gunstig advies voor de volledige financiële normoverschrijding nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- personenlift (wetgeving toegankelijkheid);
- ASTRID-dekking (verplichting omgevingsvergunning);
- hoogspanningscabine;
- speciale funderingstechnieken;
- akoestiek (nieuwe normering).

8. Vrije Basisschool Onze-Lieve-Vrouw Jezus-Eik – Overijse (1587/AGION/24/261)

Dit dossier is hetzelfde dossier als dossier 1567/AGION/24/258.¹⁵

De commissie van deskundigen verleende op 21 mei 2024 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen lichamelijke opvoeding in het dossier.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);

¹⁴ Zie dossierbespreking op p. 32.

¹⁵ Zie dossierbespreking op p. 18.

- regenwaterrecuperatie (nieuwe normering);
- akoestiek (nieuwe normering);
- speciale funderingstechnieken;
- dure werfinrichting (kosten eigen aan de site);
- samenvoeging van de pakketten onderwijs/diensten en lichamelijke opvoeding voor de financiële normcontrole (waardoor de normoverschrijding vervalt).

De commissie houdt geen rekening met de meerkost van de dubbele hoogte van de turnzaal, aangezien dit een loutere ontwerpkeuze betreft.

9. Vrije Lagere School voor Buitengewoon Onderwijs Sint-Jozefschool – Sint-Jans-Molenbeek (1591/AGION/24/262)

De commissie van deskundigen verleende op 18 juni 2024 een gedeeltelijk gunstig advies voor de overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten in beide aanvragen.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- akoestiek (nieuwe normering);
- speciale funderingstechnieken.

Er rest een financiële normoverschrijding nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten van 425,61 euro/m² of een niet-subsidiabele kostprijs van 32 346,36 euro voor aanvraag 1 en van 380,61 euro/m² of een niet-subsidiabele kostprijs van 12 767,22 euro voor aanvraag 2.

De commissie van deskundigen beschouwt de meerkost met betrekking tot de buitentrapp niet als uitzonderlijke meerkost. Buitentrappen kunnen hiervoor alleen in aanmerking worden genomen als de oppervlakte ervan geen deel uitmaakt van het bouwprogramma.

10. Vrije Lagere School voor Buitengewoon Onderwijs Hartencollege – Ninove (1592/AGION/24/262)

Dit dossier heeft een meervoudige adviesvraag: een afwijking op artikel 33, §1 en artikel 33, §3 Normenbesluit.¹⁶

De commissie van deskundigen verleende op 18 juni 2024 een gedeeltelijk gunstig advies voor beide financiële normoverschrijdingen in het dossier.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- regenwaterrecuperatie (nieuwe normering);
- personenlift (wetgeving toegankelijkheid);
- akoestiek (nieuwe normering);
- moeilijke werfinrichting (5%);
- restauratiepremie Onroerend Erfgoed.

Er resten overschrijdingen van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten van 1 212,51 euro/m² of een niet-subsidiabele kostprijs van 135 801,12 euro en van de financiële norm verbouwing lokalen onderwijs/diensten van 540,92 euro/m² of een niet-subsidiabele kostprijs van 159 030,48 euro.

¹⁶ Zie dossierbespreking op p. 25.

11. Technicum Noord-Antwerpen Bovenbouwschool – Antwerpen (1593/AGION/24/262)

De commissie van deskundigen verleende op 18 juni 2024 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten in het dossier.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- speciale funderingstechnieken;
- personenlift (wetgeving toegankelijkheid);
- regenwaterrecuperatie (nieuwe normering);
- ASTRID-dekking (verplichting omgevingsvergunning).

12. Provinciale Middenschool Hasselt – Hasselt (1594/AGION/24/262)

De commissie van deskundigen verleende op 18 juni 2024 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten en van de financiële norm nieuwbouw lokalen lichamelijke opvoeding in het dossier.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- regenwaterrecuperatie (nieuwe normering);
- personenlift (wetgeving toegankelijkheid);
- akoestiek (nieuwe normering);
- speciale funderingstechnieken;
- ASTRID-dekking (verplichting omgevingsvergunning).

13. GO! KTA MOBI – Oostakker (1600/GO!/24/262)

De commissie van deskundigen verleende op 18 juni 2024 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten in het dossier.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- speciale funderingstechnieken;
- regenwaterrecuperatie (nieuwe normering);
- geïntegreerde fietsenberging (verplichting stad Gent).

14. GO! Secundair Onderwijs Busleyden Atheneum | GO! Freinetbasisschool Villa Zonnebloem | GO! Basisschool Dubbelsprong | GO! Basisschool voor Buitengewoon Onderwijs Den Anker – Mechelen (1601/GO!/24/262)

Dit dossier is van toepassing op meerdere onderwijsinstellingen en -niveaus, is hetzelfde dossier als dossier 1613/GO!/24/263 en heeft een meervoudige adviesvraag: een afwijking op artikel 33, §1 Normenbesluit, een capaciteitsdossier basisonderwijs en een capaciteitsdossier secundair onderwijs.¹⁷

De commissie van deskundigen verleende op 18 juni 2024 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten in het dossier.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

¹⁷ Zie dossierbespreking op p. 36 en p. 37.

- speciale funderingstechnieken.

Daarnaast verleende de commissie van deskundigen op 18 juni 2024 nog geen advies over het capaciteitsdossier voor de toepassing van de geprognoseerde leerlingenaantallen om de fysieke normen te bepalen en stelt het dossier uit. De leden stellen vast dat een gedeelte van de fysieke normberekening gezamenlijk is berekend voor een basis- en secundaire school. Dit is niet aanvaardbaar, dus de commissie verzoekt het GO! om de fysieke normberekening aan te leveren per onderwijsniveau.

Het dossier wordt wat betreft de adviesvraag capaciteit uitgesteld en wordt opnieuw geagendeerd op een volgende vergadering van zodra de correcte informatie beschikbaar is.

15. GO! Atheneum – Ninove (1620/GO!/24/264)

De commissie van deskundigen verleende op 15 oktober 2024 een gunstig advies de volledige overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten in het dossier.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- personenlift (wetgeving toegankelijkheid);
- regenwaterrecuperatie (nieuwe normering);
- ASTRID-dekking (verplichting brandveiligheid).

16. GO! Basisschool De Kruipuit – Adegem (1622/GO!/24/264)

De commissie van deskundigen verleende op 15 oktober 2024 een gedeeltelijk gunstig advies voor de overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten in het dossier.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- personenlift (wetgeving toegankelijkheid);
- hoogspanningscabine;
- speciale funderingstechnieken;
- regenwaterrecuperatie (nieuwe normering).

Er rest een financiële normoverschrijding nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten van 36,42 euro/m² of een niet-subsidiabele kostprijs van 31 869,28 euro.

17. Het College – Vilvoorde (1624/AGION/24/265)

De commissie van deskundigen verleende op 12 november 2024 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten voor alle aanvragen in het dossier.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- speciale funderingstechnieken;
- regenwaterrecuperatie (nieuwe normering);
- personenlift (wetgeving toegankelijkheid);
- ASTRID-dekking (veiligheidscommunicatie).

18. Sint-Jozef Petrus & Paulus – Oostende (1625/AGION/24/265)

De commissie van deskundigen verleende op 12 november 2024 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten in het dossier.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- speciale funderingstechnieken;
- personenlift (wetgeving toegankelijkheid);
- regenwaterrecuperatie (nieuwe normering);
- akoestiek (nieuwe normering);
- ASTRID-dekking (veiligheidscommunicatie);
- moeilijke werfinrichting (5%).

19. Sint-Maarten Middenschool – Beveren-Waas (1627/AGION/24/265)

Dit dossier heeft een meervoudige adviesvraag: een afwijking op artikel 33, §1 en artikel 33, §3 Normenbesluit.¹⁸

De commissie van deskundigen verleende op 12 november 2024 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten en een gedeeltelijk gunstig advies voor de overschrijding van de financiële norm verbouwing lokalen onderwijs/diensten.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- regenwaterrecuperatie (nieuwe normering);
- buitentrapp (oppervlakte buiten bouwprogramma);
- personenlift (wetgeving toegankelijkheid).

Er rest een financiële normoverschrijding verbouwing lokalen onderwijs/diensten van 762,13 euro/m² of een niet-subsidiabele kostprijs van 113 556,89 euro.

20. TISM – Bree (1629/AGION/24/265)

De commissie van deskundigen verleende op 12 november 2024 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten zowel als de financiële norm nieuwbouw overdekte speelplaats.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- regenwaterrecuperatie (nieuwe normering);
- groendak (verplichting omgevingsvergunning);
- akoestiek (nieuwe normering);
- buitentrapp/tribune-element (oppervlakte buiten bouwprogramma).

¹⁸ Zie dossierbespreking op p. 27.

21. GO! MSKA Roeselare Campus Groenestraat – Roeselare (1631/GO!/24/265)

De commissie van deskundigen verleende op 12 november 2024 een gunstig advies de volledige overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten in het dossier.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- personenlift (wetgeving toegankelijkheid);
- speciale funderingstechnieken;
- ASTRID-dekking (verplichting brandveiligheid).

De commissie van deskundigen stelt vast dat steeds meer dossiers met een vraag om afwijking op de financiële norm worden voorgelegd. Soms vindt de commissie geen uitzonderlijke ontwerpkeuzes of materiaalgebruik, maar kan toch de gehele normoverschrijding niet worden verantwoord. Nochtans bleken in zulke dossiers al eerder prijsverlagende ingrepen, die voornamelijk comfort schrappen, te zijn gebeurd om korter bij de financiële norm te landen. Dat kan volgens de commissie niet de bedoeling zijn. De aankomende periode zullen de commissieleden deze problematiek bestuderen, want het is voelbaar dat een aanpassing van de financiële norm zich opdringt.

Stedelijke Basisschool Spoel Lokeren © Sepp van Dun

4.2.2 Artikel 33, §3 Normenbesluit

Artikel 33, §3 Normenbesluit bepaalt dat *“In alle andere gevallen, zoals voor de aankoop van een gebouw, exclusief de prijs van de grond, en voor nieuwbouw of verbouwingen die niet onder toepassing vallen van voornoemd decreet, de kostprijs maximaal 1178,19 euro per vierkante meter bruto-oppervlakte mag bedragen, zoals bepaald in titel II.”*

De commissie van deskundigen behandelde in 2024 zeven dossiers met een vraag om afwijking van dit artikel. Twee van deze zeven dossiers omvatten een meervoudige adviesvraag.

De commissie beoordeelde de dossiers als volgt:

- twee dossiers kregen een gunstig advies
- drie dossiers kregen een gedeeltelijk gunstig advies
- één dossier kreeg een tweeledig advies met zowel een gunstig als een gedeeltelijk gunstig gedeelte
- één dossier kreeg nog geen advies en werd uitgesteld naar een volgende vergadering

1. Onze-Lieve-Vrouw-Presentatie – Bornem (1563/AGION/24/258)

De commissie van deskundigen verleende op 20 februari 2024 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de financiële norm verbouwing lokalen onderwijs/diensten voor beide aanvragen in het dossier.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- personenlift (wetgeving toegankelijkheid);
- speciale funderingstechnieken.

2. Sint-Michielscollege – Schoten (1574/AGION/24/259)

De commissie van deskundigen verleende op 19 maart 2024 een gedeeltelijk gunstig advies voor de financiële normoverschrijding verbouwing lokalen onderwijs/diensten.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF).

Er rest een overschrijding van de financiële norm verbouwing lokalen onderwijs/diensten van 508,25 euro/m² of een niet-subsidiabele kostprijs van 106 224,96 euro.

De meerkosten met betrekking tot de hoge kostprijs van de technieken en de hoge aankoopprijs van het te verbouwen pand worden niet beschouwd als uitzonderlijke meerkost. De inrichtende macht motiveert deze argumenten onvoldoende.

3. Vrije Lagere School voor Buitengewoon Onderwijs Hartencollege – Ninove (1592/AGION/24/262)

Dit dossier heeft een meervoudige adviesvraag: een afwijking op artikel 33, §1 en artikel 33, §3 Normenbesluit.¹⁹

De commissie van deskundigen verleende op 18 juni 2024 een gedeeltelijk gunstig advies voor beide financiële normoverschrijdingen in het dossier.

¹⁹ Zie dossierbespreking op p. 20.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- regenwaterrecuperatie (nieuwe normering);
- personenlift (wetgeving toegankelijkheid);
- akoestiek (nieuwe normering);
- moeilijke werfinrichting (5%);
- restauratiepremie Onroerend Erfgoed.

Er resten overschrijdingen van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten van 1 212,51 euro/m² of een niet-subsidiabele kostprijs van 135 801,12 euro en van de financiële norm verbouwing lokalen onderwijs/diensten van 540,92 euro/m² of een niet-subsidiabele kostprijs van 159 030,48 euro.

4. Vrije Basisschool Bleydenberg – Wilese (1597/AGION/24/262)

De commissie van deskundigen verleende op 18 juni 2024 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de financiële norm verbouwing lokalen onderwijs/diensten in het dossier.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- akoestiek (nieuwe normering);
- restauratiepremie Onroerend Erfgoed.

5. Sint-Jozefscollege – Aalst (1607/AGION/24/263)

De commissie van deskundigen verleende op 17 september 2024 geen advies en stelt het dossier uit. De leden verzoeken de administratie om bijkomende informatie op te vragen over de meerkost van de brandweereisen alvorens een advies uit te brengen.

Het dossier wordt uitgesteld en opnieuw geagendeerd op een volgende vergadering van zodra de bijkomende informatie beschikbaar is.

6. Vrije Basisschool Sint-Vincentius – Ukkel (1626/AGION/24/265)

De commissie van deskundigen verleende op 12 november 2024 een gedeeltelijk gunstig advies voor de financiële overschrijdingen verbouwing lokalen onderwijs/diensten en verbouwing lokalen lichamelijke opvoeding voor beide aanvragen in het dossier.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- akoestiek (nieuwe normering);
- buitentrap (oppervlakte buiten bouwprogramma);
- speciale funderingstechnieken;
- moeilijke werfinrichting (5%);
- ASTRID-dekking (veiligheidscommunicatie).

Er resten overschrijdingen van zowel de financiële norm verbouwing lokalen onderwijs/diensten als van de financiële norm verbouwing lokalen lichamelijke opvoeding voor beide aanvragen in het dossier:

Aanvraag 1

- overschrijding financiële norm verbouwing lokalen onderwijs/diensten van 66,31 euro/m² of een niet-subsidiabele kostprijs van 44 427,70 euro;
- overschrijding financiële norm verbouwing lokalen lichamelijke opvoeding van 66,28 euro/m² of een niet-subsidiabele kostprijs van 14 979,28 euro.

Aanvraag 2

- overschrijding financiële norm verbouwing lokalen onderwijs/diensten van 60,91 euro/m² of een niet-subsidiabele kostprijs van 56 524,48 euro;
- overschrijding financiële norm verbouwing lokalen lichamelijke opvoeding van 61,00 euro/m² of een niet-subsidiabele kostprijs van 19 093,00 euro.

7. Sint-Maarten Middenschool – Beveren-Waas (1627/AGION/24/265)

Dit dossier heeft een meervoudige adviesvraag: een afwijking op artikel 33, §1 en artikel 33, §3 Normenbesluit.²⁰

De commissie van deskundigen verleende op 12 november 2024 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten en een gedeeltelijk gunstig advies voor de overschrijding van de financiële norm verbouwing lokalen onderwijs/diensten.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- regenwaterrecuperatie (nieuwe normering);
- buitentrap (oppervlakte buiten bouwprogramma);
- personenlift (wetgeving toegankelijkheid).

Er rest een financiële normoverschrijding verbouwing lokalen onderwijs/diensten van 762,13 euro/m² of een niet-subsidiabele kostprijs van 113 556,89 euro.

²⁰ Zie dossierbespreking op p. 23.

4.3 Overige diverse technische aspecten met betrekking tot schoolinfrastructuur, niet voorziene gevallen en dossiers waarvoor steeds een advies is vereist

4.3.1 Artikel 5, §§ 2-3 Normenbesluit

Artikel 5 Normenbesluit heeft betrekking op *“alle gevallen waarbij infrastructuur ter beschikking wordt gesteld van meerdere instellingen of vestigingsplaatsen van één of meerdere inrichtende machten (...)”*.

Paragraaf 2 van dit artikel is van toepassing *“in het geval één of meerdere inrichtende machten de uitdrukkelijke verbintenis hebben aangegaan om de turnzaal ter beschikking te stellen van verschillende instellingen of vestigingsplaatsen (...)”*.

Paragraaf 3 geldt evenwel *“In het geval één of meerdere inrichtende machten de uitdrukkelijke verbintenis hebben aangegaan om andere lokalen dan de turnzaal ter beschikking te stellen van verschillende instellingen of vestigingsplaatsen (...)”*.

De commissie van deskundigen behandelde in 2024 drie dossiers met een vraag om toepassing van dit artikel, waarvan één dossier met een meervoudige adviesvraag en één dossier via de elektronische procedure in MS Teams.

De commissie van deskundigen beoordeelde alle drie de dossiers met een gunstig advies.

1. Middenschool Sint-Rembert 1 – Torhout (1561/AGION/24/257)

De commissie van deskundigen verleende op 23 januari 2024 een gunstig advies voor de toepassing van artikel 5, §3 van het normenbesluit en zijn akkoord met het gebruik van de meest recente tellingsdatum (1 februari 2023) voor de fysische normberekening. De fysische normoverschrijding van de som open en overdekte speelplaats van 140 m² komt hierdoor te vervallen.

2. Groenendaal 1 | Vrije Lagere Scholen – Merksem (1570/AGION/24/258)

Dit dossier is van toepassing op meerdere onderwijsinstellingen en -niveaus en heeft een meervoudige adviesvraag: een afwijking op artikel 5, §2 en op artikel 8, §2 Normenbesluit.²¹

De commissie van deskundigen verleende op 20 februari 2024 een gunstig advies voor de toepassing van artikel 5, §2 van het normenbesluit en zijn akkoord met het samenvoegen van de leerlingenaantallen (tellingsdatum 1 februari 2022) van alle vestigingsplaatsen voor de fysische normberekening. Ook voor de volledige overschrijding van de fysische norm lokalen lichamelijke opvoeding (26 m²) geldt een gunstig advies.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- het dossier omvat alleen noodzakelijke renovatiewerken;
- er is geen uitbreiding van het schoolpatrimonium.

3. Sint-Annacollege – Antwerpen (1595/AGION/24/262)

De commissie van deskundigen verleende op 18 juni 2024 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de fysische norm lokalen onderwijs/diensten (1 430 m²) en lokalen lichamelijke opvoeding (517 m²) in het dossier.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

²¹ Zie dossierbespreking op p. 11.

- het dossier omvat alleen noodzakelijke werken in functie van energiebesparende maatregelen;
- er is geen uitbreiding van het schoolpatrimonium;
- de kostprijs/m² van de werken bedraagt 103,21 euro voor de lokalen onderwijs/diensten en 106,86 euro voor de lokalen lichamelijke opvoeding.

GO! Basisschool De Zandloper Zomergem © Scagliola

4.3.2 Artikel 26 Normenbesluit

Artikel 26 Normenbesluit kent voor internaten *‘een maximale bruto-oppervlakte van 32 m² op grond van het aantal inwonende ingeschreven leerlingen’* toe. Daarnaast moet *‘ieder nieuwbouwprogramma, ook betreffende een uitbreiding’* een voorafgaand advies van de commissie van deskundigen bekomen.

De commissie van deskundigen behandelde in 2024 één dossier met een vraag om toepassing van dit artikel. Het betreft een DBFM-dossier, dat de commissie van deskundigen beoordeelde met een gunstig advies.

1. Berthoutinstituut Klein Seminarie Internaat 2 – Mechelen (1588/AGION/24/262)

De commissie van deskundigen verleende op 18 juni 2024 een gunstig advies voor de bruto-oppervlakte van het gebouw dat via het DBFM-programma Scholen van Vlaanderen zal worden gerealiseerd:

Berthoutinstituut – Kleine Seminarie Internaat 2

▪ gebouwen internaat	358 m ²
▪ technische lokalen	10 m ²

Het project respecteert de fysische normen.

4.3.3 Artikel 28 Normenbesluit

Artikel 28 Normenbesluit schrijft voor dat *“Het bevoegde bestuursorgaan van het Gemeenschapsonderwijs of AGION slechts een beslissing kan nemen over de toegelaten bruto-oppervlakte voor het volwassenenonderwijs na advies van de commissie.”*

De commissie van deskundigen behandelde in 2024 acht dossiers met een vraag om toepassing van dit artikel, waarvan één dossier via de elektronische procedure in MS Teams. Eén van de dossiers heeft een meervoudige adviesvraag.

De commissie van deskundigen beoordeelde alle acht de dossiers met een gunstig advies.

1. CVO Centrum voor Levende Talen – Leuven (1560/AGION/24/257)

De commissie van deskundigen verleende op 23 januari 2024 een gunstig advies voor de toepassing van artikel 28 van het normenbesluit voor de verbouwing van lokalen onderwijs/diensten met een bruto-oppervlakte van 5 656 m². De commissie stelt vast dat de te verbouwen oppervlakte lager ligt dan de fysische norm, berekend naar analogie met een instelling van het voltijds secundair leerplichtonderwijs.

2. LIGO | CBE Waas & Dender – Sint-Niklaas (1568/AGION/24/258)

De commissie van deskundigen verleende op 20 februari 2024 een gunstig advies voor de toepassing van artikel 28 van het normenbesluit voor de aankoop van een pand met bruto-oppervlakte van 399 m² en van de bijhorende parking van 24 m². De commissie stelt vast dat de in aanmerking te nemen oppervlakte lager ligt dan de fysische norm, berekend naar analogie met een instelling van het voltijds secundair leerplichtonderwijs.

3. LIGO | CBE Midden- en Zuid-West-Vlaanderen – Kortrijk (1577/AGION/24/259)

Dit dossier is hetzelfde dossier als dossier 1435/AGION/22/240 en dossier 1486/AGION/23/247.²²

De commissie van deskundigen besprak dit dossier al op de vergadering van 27 september 2022 en de vergadering van 28 februari 2023. Er werd tweemaal een gedeeltelijk gunstig advies verleend voor de aankoop van een schoolgebouw van 3 594 m² en een bijhorende parking met een bruto-oppeervlakte van 638 m², met uitsluiting van resp. 454 m² en 154 m² voor de lokalen onderwijs en diensten. De commissie hield in beide adviezen rekening met de beperking van de subsidiabele oppervlakte voor de lokalen onderwijs en diensten tot de fysische norm van, berekend naar analogie met een instelling van het voltijds secundair leerplichtonderwijs.

De inrichtende macht wenst het dossier opnieuw aan de commissie van deskundigen voor te leggen omdat de piekbezetting is gestegen.

De commissie van deskundigen verleende op 19 maart 2024 een gunstig advies voor de toepassing van artikel 28 van het normenbesluit voor de aankoop van een pand met bruto-oppeervlakte van 3 594 m² en van de bijhorende parking van 683 m². De commissie stelt vast dat de in aanmerking te nemen oppervlakte lager ligt dan de fysische norm, berekend naar analogie met een instelling van het voltijds secundair leerplichtonderwijs.

4. CVO Vitant – Antwerpen (1580/AGION/24/260)

De commissie van deskundigen verleende op 16 april 2024 een gunstig advies voor de toepassing van artikel 28 van het normenbesluit voor alle bruto-oppeervlaktes van het bouwprogramma. De commissie stelt vast dat de in aanmerking te nemen oppervlakte lager ligt dan de fysische norm, berekend naar analogie met een instelling van het voltijds secundair leerplichtonderwijs.

5. CVO Miras – Oostende (1582/AGION/24/260)

De commissie van deskundigen verleende op 16 april 2024 een gunstig advies voor de toepassing van artikel 28 van het normenbesluit voor alle bruto-oppeervlaktes van het bouwprogramma.

De commissie stelt vast dat de in aanmerking te nemen oppervlakte lager ligt dan de fysische norm, berekend naar analogie met een instelling van het voltijds secundair leerplichtonderwijs.

6. CVO Lethas Brussel – Ganshoren (1616/AGION/24/264)

De commissie van deskundigen verleende op 15 oktober 2024 een gunstig advies voor de toepassing van artikel 28 van het normenbesluit voor de volledige bruto-oppeervlakte van het bouwprogramma.

De commissie stelt vast dat de in aanmerking te nemen oppervlakte lager ligt dan de fysische norm, berekend naar analogie met een instelling van het voltijds secundair leerplichtonderwijs.

7. CVO Hoger Instituut van de Kempen (HIK) – Mol (1617/AGION/24/264)

Dit dossier heeft een meervoudige adviesvraag: een afwijking op artikel 8, §2 en toepassing van artikel 28 Normenbesluit.²³

²² Zie jaarverslag CVD 2022 en 2023

²³ Zie dossierbespreking op p. 14.

De commissie van deskundigen verleende op 15 oktober 2024 een gunstig advies voor de toepassing van artikel 28 van het normenbesluit en voor de volledige overschrijding van de fysische norm lokalen onderwijs/diensten, berekend naar analogie met een instelling van het voltijds secundair leerplichtonderwijs (164 m²) in het dossier.

De commissie houdt rekening met de argumentatie dat de bruto-netto verhouding van het bestaande schoolgebouw (1,59) hoog ligt en dat het project de fysische norm, berekend naar analogie met een instelling van het voltijds secundair leerplichtonderwijs, respecteert na de verrekening naar de gebruikelijke coëfficiënt van 1,40.

8. LIGO | CBE Regio Mechelen – Mechelen (1630/AGION/24/265)

De commissie van deskundigen verleende op 12 november 2024 een gunstig advies voor de toepassing van artikel 28 van het normenbesluit voor de volledige bruto-oppervlakte van het bouwprogramma.

De commissie stelt vast dat de in aanmerking te nemen oppervlakte lager ligt dan de fysische norm, berekend naar analogie met een instelling van het voltijds secundair leerplichtonderwijs.

4.3.4 Artikel 29 Normenbesluit

Artikel 29 Normenbesluit legt de maximale bruto-oppervlakte vast voor vestigingsplaatsen van het deeltijds kunstonderwijs. Daarnaast moet *'ieder nieuwbouwprogramma, ook betreffende een uitbreiding'* een voorafgaand advies van de commissie van deskundigen bekomen.

De commissie van deskundigen behandelde in 2024 twee dossiers met een vraag om toepassing van dit artikel. Het betreft één DBFM-dossier en één regulier dossier met een meervoudige adviesvraag. Beide dossiers zijn van toepassing op meerdere onderwijsinstellingen (telkens twee scholen voor deeltijds kunstonderwijs).

De commissie van deskundigen beoordeelde alle twee de dossiers met een gunstig advies.

1. GO! Muziekacademie Etterbeek | GO! RHoK Academie Beeldende en Audiovisuele Kunsten – Etterbeek (1578/GO!/24/259)

Dit dossier is van toepassing op meerdere onderwijsinstellingen en heeft een meervoudige adviesvraag: een toepassing van artikel 29 en een afwijking op artikel 33, §1 Normenbesluit.²⁴

De commissie van deskundigen verleende op 19 maart 2024 een gunstig advies voor de toepassing van artikel 29, §3 van het normenbesluit voor het nieuwbouwproject met een bruto-oppervlakte van 1 723 m². De commissie stelt vast dat de in aanmerking te nemen oppervlakte lager ligt dan de fysische norm.

De commissie verleende eveneens een gunstig advies voor de volledige financiële normoverschrijding nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- personenlift (wetgeving toegankelijkheid);
- ASTRID-dekking (verplichting omgevingsvergunning);

²⁴ Zie dossierbespreking op p. 19.

- hoogspanningscabine;
- speciale funderingstechnieken;
- akoestiek (nieuwe normering).

2. Gemeentelijke Academie Muziek en Woord | Gemeentelijke Academie voor Beeldende Kunsten – Mol (1623/AGION/24/265)

Dit dossier betreft het DBFM-programma 'Scholen van Vlaanderen' en is van toepassing op meerdere onderwijsinstellingen.

De commissie van deskundigen verleende op 12 november 2024 een gunstig advies voor de bruto-oppervlakte van het gebouw dat via het DBFM-programma Scholen van Vlaanderen zal worden gerealiseerd:

Gemeentelijke Academie voor Muziek en Woord Mol

▪ lokalen onderwijs/diensten	2 504 m ²
▪ fietsenberging	133 m ²
▪ parking	577 m ²

Gemeentelijke Academie voor Beeldende Kunsten Mol

▪ lokalen onderwijs/diensten	4 260 m ²
▪ fietsenberging	227 m ²
▪ parking	983 m ²

Stedelijke Academie voor Beeldende Kunsten Aalst © Sepp van Dun

4.4 Capaciteitsproblematiek

Sinds 2010 maakt Vlaanderen extra middelen vrij met het oog op het uitbreiden van de beschikbare plaatsen in het basisonderwijs. In 2018 besliste de Vlaamse Regering om bij de verdeling van de middelen ook rekening te houden met het secundair onderwijs. Uitgaande van de noden die de lokale onderwijsverstrekkers aanleveren, maakt Vlaanderen extra middelen vrij voor de uitbreiding van de beschikbare plaatsen in het basis- en secundair onderwijs.

De vernieuwde capaciteitsmonitor van 2022 geeft een zicht op de bestaande en toekomstige lokale capaciteitsbehoeften en vormt de kennisbasis voor de verdeling van de capaciteitsmiddelen. Daarnaast omvat de monitor ook een update van de vraagprognose en aanbodgegevens en een inschatting van de te verwachten tekorten in het voltijds gewoon en buitengewoon basis- en het deeltijds beroepssecundair onderwijs. Op basis hiervan worden de capaciteitsbudgetten driejaarlijks bepaald. Zo kunnen scholen in steden en gemeenten op langere termijn plannen.

Artikel 6, §2 Normenbesluit voorziet in adviesverlening door de commissie van deskundigen voor *“alle in dit besluit niet voorziene gevallen en overige diverse technische aspecten met betrekking tot schoolinfrastructuur”*.

De capaciteitsdossiers vallen onder de toepassing van dit artikel.

De commissie van deskundigen behandelde in 2024 achttien capaciteitsdossiers, waarvan twee dossiers via de schriftelijke procedure. Het betreft zeventien reguliere capaciteitsdossiers en één DBFM-dossier.

Vijf van deze achttien dossiers hebben een meervoudige adviesvraag en vier dossiers zijn van toepassing op meerdere onderwijsinstellingen en -niveaus. Twee dossiers zijn tevens inhoudelijk hetzelfde dossier als een ander (capaciteits)dossier.

De commissie beoordeelde de dossiers als volgt:

- zestien dossiers kregen een gunstig advies
- één dossier kreeg een voorlopig gunstig advies
- één dossier – dat inhoudelijk hetzelfde dossier is als een ander capaciteitsdossier – kreeg een tweeledig advies met zowel een gunstig als een uitgesteld gedeelte

1. Ponton 43 – Bierbeek (1564/AGION/24/258)

De commissie van deskundigen verleende op 20 februari 2024 een gunstig advies – gelet op het akkoord van de centrale taskforce voor dit capaciteitsproject – voor de toepassing van het geprognoseerde leerlingenaantal (24) om de fysieke normen te bepalen.

De commissie zal opnieuw over het dossier oordelen nadat het gebouw in gebruik is genomen, zodat zij de beoogde oppervlakte in haar totaliteit kan beoordelen en verantwoorden volgens de fysieke normen.

2. Buitengewoon Secundair Onderwijs Sint-Barbara – Beringen (1571/AGION/24/259)

De commissie van deskundigen verleende op 19 maart 2024 een gunstig advies – gelet op het akkoord van de lokale taskforce Beringen voor dit capaciteitsproject – voor de toepassing van het geprognoseerde leerlingenaantal in beide aanvragen (36 leerlingen voor aanvraag 1 en 79 leerlingen voor aanvraag 2) om de fysieke normen te bepalen.

De commissie zal opnieuw over het dossier oordelen nadat het gebouw in gebruik is genomen, zodat zij de beoogde oppervlakte in haar totaliteit kan beoordelen en verantwoorden volgens de fysieke normen.

3. Sancta Maria – Leuven (1579/AGION/24/260)

De commissie van deskundigen verleende op 16 april 2024 een gunstig advies – gelet op het akkoord van de lokale taskforce Leuven voor dit capaciteitsproject - voor de toepassing van het geprognoseerde leerlingenaantal (502) om de fysische normen te bepalen.

De commissie zal opnieuw over het dossier oordelen nadat het gebouw in gebruik is genomen, zodat zij de beoogde oppervlakte in haar totaliteit kan beoordelen en verantwoorden volgens de fysische normen.

4. Gemeentelijke Basisschool – Elsene (1583/AGION/24/260)

De commissie van deskundigen verleende op 16 april 2024 een gunstig advies – gelet op het akkoord van de lokale taskforce Elsene voor dit capaciteitsproject - voor de toepassing van het geprognoseerde leerlingenaantal (250) om de fysische normen te bepalen.

De commissie zal opnieuw over het dossier oordelen nadat het gebouw in gebruik is genomen, zodat zij de beoogde oppervlakte in haar totaliteit kan beoordelen en verantwoorden volgens de fysische normen.

5. Vrije Basisschool voor Buitengewoon Onderwijs Het Vlot – Ieper (1584/AGION/24/260)

De commissie van deskundigen verleende op 16 april 2024 een gunstig advies – gelet op het akkoord van de lokale taskforce Ieper voor dit capaciteitsproject - voor de toepassing van het geprognoseerde leerlingenaantal (77) om de fysische normen te bepalen.

De commissie zal opnieuw over het dossier oordelen nadat het gebouw in gebruik is genomen, zodat zij de beoogde oppervlakte in haar totaliteit kan beoordelen en verantwoorden volgens de fysische normen.

6. Vrije Basisschool voor Buitengewoon Onderwijs KBO Kameleon/Cocon – Ronse (1598/AGION/24/262)

Dit dossier heeft een meervoudige adviesvraag: een afwijking op artikel 8, §2 Normenbesluit en capaciteitsdossier buitengewoon basisonderwijs.²⁵

De commissie van deskundigen verleende op 18 juni 2024 een gunstig advies – gelet op het akkoord van de lokale taskforce Ronse voor dit capaciteitsproject – voor de toepassing van het geprognoseerde leerlingenaantal (64) om de fysische normen te bepalen.

De commissie zal opnieuw over het dossier oordelen nadat het gebouw in gebruik is genomen, zodat zij de beoogde oppervlakte in haar totaliteit kan beoordelen en verantwoorden volgens de fysische normen.

Daarnaast verleende de commissie van deskundigen op 18 juni 2024 eveneens een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de fysische norm lokalen onderwijs/diensten en van de lokalen lichamelijke opvoeding.

De commissie houdt rekening met de argumentatie dat de bruto-netto verhouding van het bestaande schoolgebouw (1,78) hoog ligt en dat het project de fysische normen respecteert na de verrekening naar de gebruikelijke coëfficiënt van 1,40.

²⁵ Zie dossierbespreking op p. 12.

7. GO! Secundair Onderwijs Busleyden Atheneum | GO! Freinetbasisschool Villa Zonnebloem | GO! Basisschool Dubbelsprong | GO! Basisschool voor Buitengewoon Onderwijs Den Anker – Mechelen (1601/GO!/24/262)

Dit dossier is van toepassing op meerdere onderwijsinstellingen en -niveaus, is hetzelfde dossier als dossier 1613/GO!/24/263 en heeft een meervoudige adviesvraag: een afwijking op artikel 33, §1 Normenbesluit, een capaciteitsdossier basisonderwijs en een capaciteitsdossier secundair onderwijs.²⁶

De commissie van deskundigen verleende op 18 juni 2024 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten in het dossier.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- speciale funderingstechnieken.

Daarnaast verleende de commissie van deskundigen op 18 juni 2024 nog geen advies over het capaciteitsdossier voor de toepassing van de gepronostikeerde leerlingenaantallen om de fysieke normen te bepalen en stelt het dossier uit. De leden stellen vast dat een gedeelte van de fysieke normberekening gezamenlijk is berekend voor een basis- en secundaire school. Dit is niet aanvaardbaar, dus de commissie verzoekt het GO! om de fysieke normberekening aan te leveren per onderwijsniveau.

Het dossier wordt wat betreft de adviesvraag capaciteit uitgesteld en wordt opnieuw geagendeerd op een volgende vergadering van zodra de correcte informatie beschikbaar is.

8. Stedelijke Kleuterschool De Groene Egel | Stedelijk Lyceum Waterbaan – Deurne (1604/AGION/24/263)

Dit dossier is van toepassing op meerdere onderwijsinstellingen en -niveaus en heeft een meervoudige adviesvraag: een capaciteitsdossier basis- en secundair onderwijs.

De commissie van deskundigen verleende op 17 september 2024 een gunstig advies – gelet op het akkoord van de lokale taskforce Deurne voor dit capaciteitsproject – voor de toepassing van de gepronostikeerde leerlingenaantallen (350 basisonderwijs en 436 secundair onderwijs) om de fysieke normen te bepalen. Er resten binnen het bouwprogramma meerdere fysieke normoverschrijdingen. De subsidiabele oppervlaktes blijven beperkt tot aan de fysieke normen.

De commissie zal opnieuw over het dossier oordelen nadat het gebouw in gebruik is genomen, zodat zij de beoogde oppervlakte in haar totaliteit kan beoordelen en verantwoorden volgens de fysieke normen.

9. Vrije Basisschool Sint-Stevensschool Negenmanneke – Sint-Pieters-Leeuw (1605/AGION/24/263)

De commissie van deskundigen verleende op 17 september 2024 een gunstig advies – gelet op het akkoord van de lokale taskforce Sint-Pieters-Leeuw voor dit capaciteitsproject – voor de toepassing van het gepronostikeerde leerlingenaantal (393) om de fysieke normen te bepalen.

De commissie zal opnieuw over het dossier oordelen nadat het gebouw in gebruik is genomen, zodat zij de beoogde oppervlakte in haar totaliteit kan beoordelen en verantwoorden volgens de fysieke normen.

²⁶ Zie dossierbespreking op p. 21 en p. 37.

10. Perspectief II – Antwerpen (1606/AGION/24/263)

De commissie van deskundigen verleende op 17 september 2024 een gunstig advies – gelet op het akkoord van de lokale taskforce Antwerpen voor dit capaciteitsproject – voor de toepassing van het gepronostikeerde leerlingenaantal (675) om de fysische normen te bepalen. Er resten binnen het bouwprogramma meerdere fysische normoverschrijdingen. De subsidiabele oppervlaktes blijven beperkt tot aan de fysische norm.

De commissie zal opnieuw over het dossier oordelen nadat het gebouw in gebruik is genomen, zodat zij de beoogde oppervlakte in haar totaliteit kan beoordelen en verantwoorden volgens de fysische normen.

11. Stedelijk Lyceum Waterbaan – Deurne (1608/AGION/24/263)

De commissie van deskundigen verleende op 17 september 2024 een (voorlopig) gunstig advies – gelet op het akkoord van de lokale taskforce Deurne voor dit capaciteitsproject – voor de toepassing van het gepronostikeerde leerlingenaantal om de fysische normen te bepalen. Het gunstige advies geldt mits extra controle van het exacte leerlingenaantal. Er resten binnen het bouwprogramma meerdere fysische normoverschrijdingen. De subsidiabele oppervlaktes blijven beperkt tot aan de fysische norm.

De commissie zal opnieuw over het dossier oordelen nadat het gebouw in gebruik is genomen, zodat zij de beoogde oppervlakte in haar totaliteit kan beoordelen en verantwoorden volgens de fysische normen.

12. Vrije Basisschool voor Buitengewoon Onderwijs Sint-Elisabethschool – Peer (1609/AGION/24/263)

De commissie van deskundigen verleende op 17 september 2024 een gunstig advies – gelet op het akkoord van de lokale taskforce Peer voor dit capaciteitsproject – voor de toepassing van het gepronostikeerde leerlingenaantal (362) om de fysische normen te bepalen.

De commissie zal opnieuw over het dossier oordelen nadat het gebouw in gebruik is genomen, zodat zij de beoogde oppervlakte in haar totaliteit kan beoordelen en verantwoorden volgens de fysische normen.

13. Lutgardiscollege – Oudergem (1612/AGION/24/263)

De commissie van deskundigen verleende op 17 september 2024 een gunstig advies – gelet op het akkoord van de lokale taskforce Oudergem voor dit capaciteitsproject – voor de toepassing van het gepronostikeerde leerlingenaantal (489) om de fysische normen te bepalen.

De commissie zal opnieuw over het dossier oordelen nadat het gebouw in gebruik is genomen, zodat zij de beoogde oppervlakte in haar totaliteit kan beoordelen en verantwoorden volgens de fysische normen.

14. GO! Secundair Onderwijs Busleyden Atheneum | GO! Freinetbasisschool Villa Zonnebloem | GO! Basisschool Dubbelsprong | GO! Basisschool voor Buitengewoon Onderwijs Den Anker – Mechelen (1601/GO!/24/262)

Dit dossier is van toepassing op meerdere onderwijsinstellingen en -niveaus, is hetzelfde dossier als dossier 1601/GO!/24/262 en heeft een meervoudige adviesvraag: een capaciteitsdossier basis- en secundair onderwijs.²⁷

²⁷ Zie dossierbespreking op p. 21 en p. 36.

De commissie van deskundigen besprak dit dossier al een eerste maal op de vergadering van 18 juni 2024. De commissie verleende toen een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de financiële norm in het dossier, maar gaf nog geen advies betreffende het capaciteitsluik.

De commissie van deskundigen verleende op 17 september 2024 een gunstig advies – gelet op het akkoord van de lokale taskforce Mechelen voor dit capaciteitsproject – voor de toepassing van de geprognoseerde leerlingenaantallen om de fysieke normen te bepalen.

De commissie zal opnieuw over het dossier oordelen nadat het gebouw in gebruik is genomen, zodat zij de beoogde oppervlakte in haar totaliteit kan beoordelen en verantwoorden volgens de fysieke normen.

15. Vrije Gesubsidieerde School Buitengewoon Onderwijs Sint-Janshof – Mechelen (1614/AGION/24/264)

De commissie van deskundigen verleende op 15 oktober 2024 een gunstig advies – gelet op het akkoord van de centrale taskforce voor dit capaciteitsproject – voor de toepassing van het geprognoseerde leerlingenaantal (36) om de fysieke normen te bepalen.

De commissie zal opnieuw over het dossier oordelen nadat het gebouw in gebruik is genomen, zodat zij de beoogde oppervlakte in haar totaliteit kan beoordelen en verantwoorden volgens de fysieke normen.

16. Gemeentelijke Basisschool De Plataan – Merchtem (1618/AGION/24/264)

De commissie van deskundigen verleende op 15 oktober 2024 een gunstig advies – gelet op het akkoord van de centrale taskforce voor dit capaciteitsproject – voor de toepassing van het geprognoseerde leerlingenaantal (493) om de fysieke normen te bepalen. Er resten binnen het bouwprogramma meerdere fysieke normoverschrijdingen. De subsidiabele oppervlaktes blijven beperkt tot aan de fysieke norm.

De commissie zal opnieuw over het dossier oordelen nadat het gebouw in gebruik is genomen, zodat zij de beoogde oppervlakte in haar totaliteit kan beoordelen en verantwoorden volgens de fysieke normen.

17. Buitengewoon Basisonderwijs Katrinahof | Buitengewoon Secundair Onderwijs Katrinahof – Antwerpen (1632/AGION/24/266)

Dit dossier is van toepassing op meerdere onderwijsinstellingen en -niveaus, betreft het DBFM-programma 'Scholen van Vlaanderen' en heeft een meervoudige adviesvraag: een capaciteitsdossier basis- en secundair onderwijs.

De commissie van deskundigen verleende op 10 december 2024 een gunstig advies – gelet op de selectie door de Vlaamse Regering voor dit capaciteitsproject – voor de toepassing van de geprognoseerde leerlingenaantallen in beide aanvragen (20 buitengewoon basisonderwijs + 30 buitengewoon secundair onderwijs) om de fysieke normen te bepalen.

De commissie zal opnieuw over het dossier oordelen nadat het gebouw in gebruik is genomen, zodat zij de beoogde oppervlakte in haar totaliteit kan beoordelen en verantwoorden volgens de fysieke normen.

18. Buitengewoon Secundair Onderwijs Sint-Elisabeth – Pelt (1634/AGION/24/266)

De commissie van deskundigen verleende op 10 december 2024 een gunstig advies – gelet op het akkoord van de centrale taskforce voor dit capaciteitsproject – voor de toepassing van het gepronostikeerde leerlingenaantal (211) om de fysische normen te bepalen.

De commissie zal opnieuw over het dossier oordelen nadat het gebouw in gebruik is genomen, zodat zij de beoogde oppervlakte in haar totaliteit kan beoordelen en verantwoorden volgens de fysische normen.

Vrij Technisch Instituut Veurne © Sepp van Dun

5. EVOLUTIE VAN DE FINANCIËLE NORMEN

Artikel 33, §5 Normenbesluit bepaalt dat alle bedragen met betrekking tot de financiële normen, zoals vastgesteld op 1 januari 2007, maandelijks worden herzien volgens de formule die van toepassing is op de overheidsopdrachten:

$$p = P \left(0,40 \frac{s}{S} + 0,40 \frac{i}{I} + 0,20 \right)$$

De herzieningscoëfficiënt ('p' in bovenstaande formule) van de financiële norm is opgebouwd uit twee componenten:

- s/S volgt de evolutie van de lonen in de bouwsector
- i/I volgt de prijsevolutie van veel gebruikte materialen in de bouwsector

Vertegenwoordigers uit de bouwsector kwamen in 2020 overeen om de component 'i/I' te herzien. De tot 2020 gebruikte groep bouwmaterialen weerspiegelde nog onvoldoende de veranderende realiteit in deze sector. Dit resulteerde in een nieuwe index 'i2021' die vanaf 2021 maandelijks wordt berekend. Sinds juni 2021 wordt ook de herzieningscoëfficiënt van de financiële norm gekoppeld aan deze nieuwe index. Na een overgangsperiode berekent de Federale Overheidsdienst Economie sinds 2023 niet langer de oude 'i/I'-component.

De financiële norm van januari 2024 bedroeg 1 807,76 euro per m² voor schoolinfrastructuur die moet voldoen aan de nieuwbouw met E-peilvereiste en 1 744,91 euro per m² voor alle andere infrastructuurwerken. Sindsdien is deze financiële norm gestegen met respectievelijk 42,22 euro en 71,45 euro ten opzichte van de financiële norm van januari 2025.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de financiële normevolutie tussen januari 2024 – januari 2025.

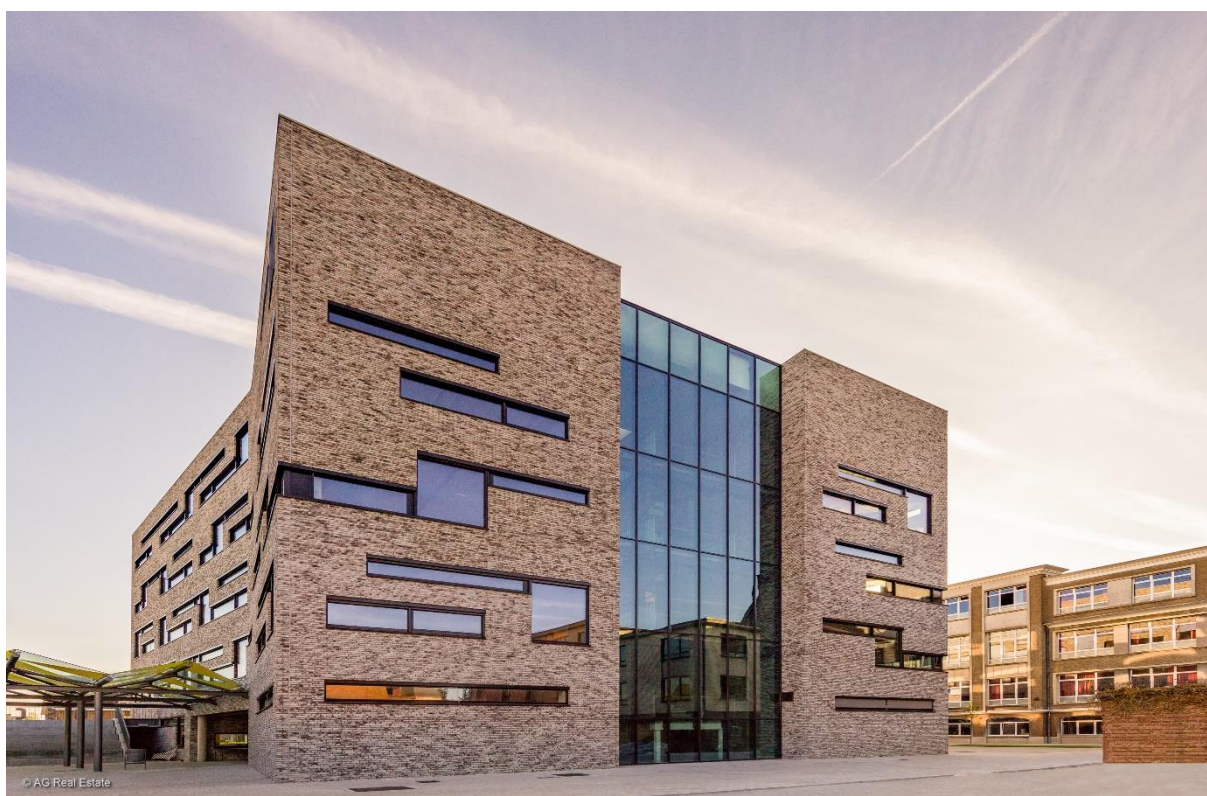
periode	coëfficiënt	schoollokalen EPB-plichtig	schoollokalen niet EPB-plichtig	norm passiefproject	overdekte speelplaats
jan/24	1.50647	1807.76	1744.91	2124.12	903.88
feb/24	1.50728	1808.74	1775.86	2125.26	904.37
mrt/24	1.50318	1803.82	1771.03	2119.48	901.91
apr/24	1.51736	1820.83	1787.74	2139.48	910.42
mei/24	1.51417	1817.00	1783.98	2134.98	908.50
jun/24	1.52033	1824.40	1791.24	2143.67	912.20
jul/24	1.53285	1839.42	1805.99	2161.32	919.71
aug/24	1.53474	1841.69	1808.22	2163.98	920.84
sep/24	1.53269	1839.23	1805.80	2161.09	919.61
okt/24	1.53933	1847.20	1813.62	2170.46	923.60
nov/24	1.53738	1844.86	1811.33	2167.71	922.43
dec/24	1.54051	1848.61	1815.01	2172.12	924.31
jan/25	1.54165	1849.98	1816.36	2173.73	924.99

6. VERGADERINGEN VAN DE COMMISSIE VAN DESKUNDIGEN

In 2024 vonden tien vergaderingen van de commissie van deskundigen plaats, waarvan twee via de elektronische procedure in MS Teams en één via de schriftelijke procedure.

De leden van de commissie behandelden tijdens deze vergaderingen vierenzeventig dossiers, waarvan negen dossiers via de schriftelijke of de elektronische procedure.

▪ dinsdag 23 januari (elektronische procedure)	vergadering 257
▪ dinsdag 20 februari	vergadering 258
▪ dinsdag 19 maart	vergadering 259
▪ dinsdag 16 april	vergadering 260
▪ dinsdag 23 mei (elektronische procedure)	vergadering 261
▪ dinsdag 18 juni	vergadering 262
▪ dinsdag 17 september	vergadering 263
▪ dinsdag 15 oktober	vergadering 264
▪ dinsdag 12 november	vergadering 265
▪ dinsdag 10 december (schriftelijke procedure)	vergadering 266

Óscar Romero college Dendermonde © AG Real Estate

Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15 bus 133, 1210 Brussel
nadia.bouchirab@agion.be - 02 221 05 87
foto: Sancta Maria Instituut Leuven @ Sepp van Dun